

життя, необхідний для самореалізації; заняття пауерліфтингом формує в жінок такі риси характеру як упевненість, сміливість, наполегливість; жінки, які займаються пауерліфтингом, вдало поєднують спортивну кар'єру, материнство та соціально-суспільну роль; труднощі, які виникають під час тренувального процесу та спортивної діяльності в жіночому пауерліфтингу, пов'язані з недостатнім врахуванням гендерних особливостей жінок-спортсменок; під час роботи з жінками тренери не приділяють достатньої уваги підвищенню психічної стійкості до подолання фізичних і емоційних навантажень. Подальші дослідження будуть присвячені поглибленому вивченню особливостей жіночого пауерліфтингу, тренувальної та змагальної діяльності жінок, створенню системи комплексного педагогічного контролю за підготовкою спортсменок у пауерліфтингу.

Література

1. Гасанова З. А. Женщины в изначально мужских видах спорта / З. А. Гасанова // Теория и практика физической культуры, 1997. – № 7. – С. 18-22.
2. Гуськов С. И. Новые виды физической активности женщин – веление времени / С. И. Гуськов, Е. И. Дегтярева // Теория и практика физической культуры. – 1998. – № 2. – С. 56-58.
3. Давиденко О. В. Проблемні аспекти гендерної політики в сучасному фізичному вихованні школярів / О. В. Давиденко, В. П. Семененко, С. В. Ткачук // Педагогіка, психологія та методико-біологічні проблеми фіз. виховання та спорту: Зб. наукових праць під ред. Єрмакова С. С. – Х.: ХПП, 2007. – № 12. – С. 334-336.
4. Кудермина Е. И. Актуальные направления формирования мотивации в спортивной деятельности / Е. И. Кудермина // Педагогіка, психологія та методико-біологічні проблеми фіз. виховання та спорту: Зб. наукових праць під ред. Єрмакова С. С. – Х.: ХПП, 1999. – № 21. – С. 48-51.
5. Підкопай Д. О. Силовая подготовка жінок 19-29 років на основі використання ковзних поверхонь: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фізич. вихов. та спорту: спец. 24.00.02 „Фізична культура і фізичне виховання різних груп населення” / Д. О. Підкопай. – Львів. – 2002. – 18 с.
6. Похоленчук Ю. Т., Современный женский спорт / Похоленчук Ю. Т., Свечникова Н. В. – К: Здоровье, 1987. – 192 с.
7. Стеценко А. І. Пауерліфтинг. Теорія та методика викладання: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А. І. Стеценко. – Черкаси: Вид. відділ ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2008. – 460 с.
8. Шахлина Л. Г. Проблемы полового диморфизма в спорте высших достижений / Л. Г. Шахлина // Теория и практика физической культуры, 1999. – № 6. – С. 51-55.

УДК 372.796

Онопрієнко О. В., Винник В. Д., Сокотун С. І.

ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У даній статті висвітлюється інноваційні напрямки розвитку системи фізичного виховання дітей дошкільного віку. Ключові слова: фізична культура, інноваційні напрямки.

Онопрієнко О. В., Винник В. Д., Сокотун С. І. Инновационные направления развития системы физического воспитания детей дошкольного возраста. В данной статье рассматриваются инновационные направления развития физического воспитания детей дошкольного возраста. Ключевые слова: физическая культура, инновационные направления.

Onoprienko O. V., Vinnik V. D., Sokotun S. I. Innovative directions of development of the system of sporting education of children of preschool age. The article deals with the development of innovative ways of physical pre-school education of children. Key-words: physical education, innovative ways.

Зміни, що відбуваються в політичному устрої країни, вимагають серйозних реформ в системі освіти (і в першу чергу це стосується дошкільних навчальних закладів) [4; 5; 9]. Стають звичними тривожні дані про системне погіршення стану здоров'я, зниження рівня фізичної підготовленості дітей дошкільного віку [11]. У переліку причин, які, на думку багатьох учених, формують ситуацію, що склалася, називають зниження рівня життя і соціальної захищеності населення України, погіршення екологічної ситуації, недосконалість системи медичного обслуговування, недостатне

фінансування освітніх установ та багато інших. Саме тому система заходів, пов'язаних з охороною здоров'я дитини, підвищенням її функціональних можливостей, рівня фізичної і рухової активності, є пріоритетною у всіх навчально-виховних програмах в дитячих дошкільних установах.

Відомо, що багато передпатологічних станів дітей можливо попередити засобами фізичного виховання, і тому фахівці вважають, що система фізичного виховання в дитячих дошкільних закладах функціонує недостатньо ефективно [5, с. 11]. Ситуація, що склалася в системі фізичного виховання дітей дошкільного віку, викликала гостру потребу в її вдосконаленні, що дозволить зменшити або нейтралізувати вказані негативні тенденції.

Розробка культурологічного аспекту фізичного виховання дошкільнят є одним з інноваційних напрямів у контексті вищевикладеного. При його обґрунтуванні вирішуються два основні науково-методичні завдання: а) розробка методики освоєння дітьми фізкультурних знань і, пов'язаних з ними, умінь та навичок; б) формування мотивації до занять фізичною культурою та спортом [8].

Вирішення соціально-педагогічних завдань фізичного виховання зводиться до процесу формування життєвої філософії людини: впевненості у потребі до занять фізичною культурою [6]. При реалізації цього процесу в ДДУ враховують інтереси дитини та характер її мотивації. У хлопчиків та дівчаток трирічного віку інтерес до рухової активності чітко виражений. Проте з віком у дітей відбувається поступова динамічна зміна інтересів. При чому для хлопчиків заняття фізичними вправами набувають все більшого значення, а от для дівчаток – навпаки. До 5-річного віку заняття з фізичного виховання відступають у них на другий план. Природний дослідницький інтерес до інтелектуальних і соціально-психологічних завдань фізичного виховання дітей 3-6 років викликав питання про співвідношення і взаємозв'язок цих двох процесів [2].

У сучасних дослідженнях сформувався уявлення про фізичне виховання як про процес управління індивідуальним розвитком здібностей і властивостей людини, необхідних у сфері рухової діяльності [3, с. 10]. У загальній структурі фізичного виховання руховий компонент грає головну роль у процесі розвитку фізичного потенціалу людини, формуванні життєво важливих умінь і навичок. Вченими розробляються інноваційні напрями вдосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку. Так, значних змін зазнала система педагогічного контролю фізичної підготовленості дітей дошкільного віку. До основних організаційно-методичних особливостей педагогічного контролю фізичної підготовленості дітей дошкільного віку відносяться: а) необхідність попереднього навчання техніці деяких контрольних вправ; б) формування у дітей мотивів до досягнення найвищих результатів в тестах, особливо в контрольних вправах, пов'язаних з проявами максимальних або тривалих зусиль; в) розширення в розумних межах комплексів тестів з метою підвищення надійності оцінки фізичної підготовленості дошкільнят; г) переважне використання інтегральних та сумарних показників як найбільш інформативних і об'єктивних характеристик фізичної підготовленості дітей 3-6 років.

Наступним інноваційним напрямом удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку є об'єктивізація процесів розвитку фізичних якостей і формування основних рухових якостей дитини на основі конкретних даних, що кількісно характеризують вікові особливості їх змін з використанням розробленої методики педагогічного контролю.

За показниками фізичної і рухової підготовленості, абсолютні значення рівня розвитку психічних процесів підвищуються в процесі дорослішання дітей. Але на цьому схожість тенденцій розвитку цих двох якісних характеристик закінчується. У процесі дорослішання кількість психічних процесів, що достовірно розрізняються за рівнем розвитку між дітьми суміжних років, зменшується. У більшості психічних процесів в обох статевих групах темпи приросту максимальні в двох вікових періодах: з 3 до 4 і з 4 до 5 років. І лише для здібностей до сприйняття найбільш сприятливим є період 5-6 років. У всіх процесах (виключаючи сприйняття), що вивчаються, починаючи з 4-річного віку характеристики темпів приросту знижуються [11].

Вивчення можливостей застосування засобів фізичного виховання для створення умов, що оптимізують розвиток психічних процесів, дозволяє говорити про ефективність педагогічної діяльності. Як і при вивченні фізичної і рухової підготовленості дошкільнят, встановлена близькість тенденції зміни психічних процесів у ході стихійного навчання і виховання та направлено педагогічного процесу. Це дає підставу стверджувати, що необхідно розповсюдити на методику формування їх психічних процесів дію принципу адекватності характеру і об'єму тренувальних дій ритму вікової динаміки потенціалу дітей. Таким чином, ще одним інноваційним напрямом є

застосування фізичних вправ для оптимізації умов розвитку психічних процесів. Виникає необхідність для підвищення рівня психічного розвитку дітей 3-6 років ввести до програм навчання і виховання в ДДУ розділи, пов'язані із застосуванням засобів фізичного виховання.

Істотний вплив на ефективність діяльності будь-якої системи суспільства надає наявність кваліфікованих кадрів. Отже, ще одним інноваційним напрямом удосконалення існуючої системи фізичного виховання дошкільнят є підготовка фахівців з вищою освітою на основі експериментально обґрунтованих документів, що регламентують організаційно-змістовні аспекти їх навчання. Це, у свою чергу, робить можливим включення в класифікатор напрямів і спеціальностей вищої професійної освіти нової спеціальності „Фізична культура дітей дошкільного віку”.

Аналіз різних програм навчання і виховання показує переконаність їх авторів у відсутності феномена статевого диморфізму в дошкільному періоді онтогенезу людини. Про це свідчить ідентичний для хлопчиків і дівчаток зміст всіх розділів даних програм. Більш того, за статевою ознакою не диференціюються і нормативні вимоги по фізичній і руховій підготовленості.

Між тим, результати досліджень не дають підстав для беззастережного заперечення наявності статевого диморфізму. Відмінності між дівчатками і хлопчиками не встановлені по багатьом характеристикам фізичної і рухової підготовленості, сформованості психічних процесів, мотивованості до різних видів учбово-виховної діяльності. До таких показників відносяться: інтегральні характеристики фізичної підготовленості і сформованості основних рухів, значення темпів приросту окремих фізичних якостей, абсолютні значення рівня розвитку і темпів приросту психічних процесів, рівень мотивованості до занять фізичними вправами у віці 3 і 4 років.

Разом із тим у ході обстеження дітей виявлені відмінності між дівчатками і хлопчиками, наприклад: необхідність застосування різних контрольних вправ для оцінки одних і тих же фізичних якостей; різний рівень взаємозв'язку між інтегральними і сумарними показниками фізичної підготовленості і сформованості основних рухів; відмінність значень, що характеризують одні і ті ж рівні розвитку показників фізичної і рухової підготовленості; відмінності в ступені значущості фізичних якостей для формування основних рухів; неоднакові темпи приросту фізичних і психічних якостей у віковому діапазоні 3-6 років; відмінності в структурі мотивації до основних видів учбово-виховної діяльності. Тож ще одним можливим інноваційним напрямом удосконалення фізичного виховання дошкільнят, що вимагає серйозних додаткових досліджень, є врахування статевих особливостей дітей при розробці програмно-нормативних документів.

Реалії актуального стану здоров'я, рівня фізичної і рухової підготовленості дітей значно відрізняються від запланованих результатів, які декларуються в програмах навчання і виховання та численних нормативних документах, що регламентують діяльність колективів дитячих дошкільних установ. У той же час матеріальне, науково-методичне, інформаційне забезпечення фізичного виховання дошкільнят знаходиться на досить високому рівні. Практично всі дитячі садки, побудовані за останні 10-15 років, мають нормальну фізкультурну базу. В даний час у розпорядженні фахівців дошкільного виховання є великий об'єм науково-методичної літератури, що містить найсучасніші дані по багатьом проблемам. Звертається увага науковців до дошкільних проблем, з'явилися численні наукові роботи з цієї тематики. Система дитячих поліклінічних відділень функціонує нормально, в межах сьогочасних можливостей держави. Кожна сім'я достатньо вільно може отримати у разі потреби кваліфіковану консультаційну або медичну допомогу.

І, нарешті, не дивлячись на досить значну невідповідність у рівні життя різних верств населення України, абсолютна більшість батьків хочуть і роблять у межах своїх можливостей все для того, щоб їхні діти росли здоровими і фізично міцними. Проте проблеми здоров'я і фізичної підготовки дітей дошкільного віку не вирішуються. Пошуки причин ситуації, що склалася, необхідно, мабуть, вести у сфері психології мислення дорослих, що працюють в системі дошкільного виховання. В скрупульозному аналізі для виявлення цих причин немає необхідності: багато хто з них лежить на поверхні. Як і раніше не у всіх дитячих садах є ставки викладача фізичної культури. Як правило, вони вводяться в штатний розклад за бажанням завідувача дошкільною установою. Дана категорія фахівців зазвичай тарифікується відповідно до єдиної тарифної сітки, нижче, ніж вихователі, що мають таку ж освіту і стаж трудової діяльності.

Вимагає серйозної корекції система навчання в середніх спеціальних учбових закладах. Тенденція освоєння студентами додаткових спеціальностей, що розповсюдилася останнім часом, має позитивне значення, але спеціалізація „Керівник фізичного виховання в ДДУ” на цей час

залишається не розробленою. І, нарешті, у фахівців, що працюють в дитячих дошкільних установах, не сформована потреба до втілення в реальній діяльності принципу пріоритетності фізкультурно-оздоровчої роботи. Наступним напрямом удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку є підвищення престижності і державної уваги до фізкультурно-оздоровчих досягнень фахівців, що працюють в ДДУ.

Запропоновані в даній статті інноваційні напрями вдосконалення існуючої системи фізкультурного виховання дітей дошкільного віку не вичерпують проблеми. Проте отримані дані свідчать про можливість вже в даний час значно підвищити ефективність даного процесу.

Література

1. Бальсевич В. К. Физическая культура для всех и для каждого / Бальсевич В. К. – М.: ФиС, 1988.
2. Бальсевич В. К. Интеллектуальный вектор физической культуры человека (к проблеме развития физкультурного знания) / Бальсевич В. К. // Теория и практика физической культуры. 1991, № 7.
3. Бальсевич В. К. Сущность новой парадигмы здорового образа жизни и перспективы ее реализации / Бальсевич В. К., Лубышева Л. И. // Материалы II Российской научно-методической конференции. – Казань, 1992.
4. Бальсевич В. К. Конверсия основных положений теории спортивной подготовки в процессе физического воспитания / Бальсевич В. К., Наталов Г. Г., Чернышенко Ю. К. // Теория и практика физической культуры. – 1997. – № 6.
5. Барабанов А. Г. Научно-методические основы подготовки специалистов по дошкольному образованию: Учебн. пос. для вузов физ. культ. / Барабанов А. Г., Чернышенко Ю. К. – Краснодар, 1994.
6. Визитей Н. Н. Образ жизни, спорт, личность /Отв. ред. В.И. Столяров. – Кишинев: Штиинца, 1980.
7. Запорожец А. В. Значение ранних периодов детства для формирования детской личности //Хрестоматия по возрастной психологии: Учебн. пос. для студ. / Сост. Л. М. Семенюк. Под ред. Д. И. Фельдштейна. – М.: Международная педагогическая академия, 1994.
8. Лубышева Л. И. Концепция формирования физической культуры человека / Лубышева Л. И. – М.: ГЦИФК, 1992.
9. Лубышева Л. И. Современный ценностный потенциал физической культуры и спорта и пути его освоения обществом и личностью / Лубышева Л. И. //Теория и практика физической культуры. – 1997. – № 6.
10. Наталов Г. Г. Концепция организации физического воспитания в лицеях и колледжах: Сб. научн. тр., посвященный 25-летию КГАФК / Наталов Г. Г., Чернышенко Ю. К. – Краснодар, 1994.
11. Чернышенко Ю. К. Подготовка кадров по дошкольному физическому воспитанию / Чернышенко Ю. К. //Актуальные проблемы физической культуры: Матер. регион. научн.-практ. конф. – Т. IV, ч.1. – Ростов-на-Дону, 1995.

Надійшла до редколегії 1.10.2009

УДК 378

Касярум С. О.

ИНТЕГРАЦИЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНЫХ И ПРОФЕСИЙНО ОРИЕНТОВАННЫХ ДИСЦИПЛИН У ПОДГОТОВКЕ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ У ВИЩІЙ ТЕХНІЧНІЙ ШКОЛІ

У статті йдеться про інтеграцію фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін як умову формування науково-природничої компетенції майбутніх інженерів у вищій технічній школі. Ключові слова: інтеграція, фундаментальні і професійно орієнтовані дисципліни, майбутні інженери, вища технічна школа.

Касярум С. О. Интеграция фундаментальных и профессионально ориентированных дисциплин в подготовке будущих инженеров в высшей технической школе. В статье речь идет об интеграции фундаментальных и профессионально ориентированных дисциплин как условия формирования научно-естественной компетенции будущих инженеров в высшей технической школе. Ключевые слова: интеграция, фундаментальные и профессионально ориентированные дисциплины, будущие инженеры, высшая техническая школа.

Kasyarum S. O. Integration fundamental and professional oriented disciplines in preparation of future engineers at higher technical school. In the article the question is integration of fundamental and professionally oriented disciplines as condition of forming of scientific-natural competence future engineers at higher technical school. Keywords: integration, disciplines fundamental and professionally oriented, future engineers, high technical school.